

— Koliko □metrov in decimetrov mora biti za 1 □seženj? — Koliko dasta 2 □čevlja □decimetrov? — Koliko □centim. dajo 4 □palci? — Koliko □seženjev in čevljev dajeta 2 ara? — Koliko hektarov znašajo 3 orali?

N. pr.:

a) En oral zemlje se sedaj za 120 gld. kupi; kaj bode hektar veljal?

En hektar ima 1 in $\frac{3}{4}$ orala. En oral velja 120 gld., $\frac{1}{4}$ pa 30 gld., $\frac{3}{4}$ 90; — tedaj hektar 120 in 90 = 210 gold.

b) Kaj velja njiva, ki meri 3 are in se □seženj po 18 gld. plača?

1 ar ima 27 □seženjev in 29 □čevljev; tedaj 18krat 27 gld. = 486 gld.; ako 1 seženj 18 gld. velja, pride na □čevljev 50 kr., na 29 pa 29krat pol goldinarja, t. j. 14 gld. in 50 kr. 486 in 14 gld. 50 kr. = 500 gld. 50 kr. velja cela njiva.

Vsim starišem priporočam, da naj kakovo prosto uro čez teden odločijo mladini, ktera naj natanko premeri vrt in kako bližnjo njivo z metrom, da se zvé in pregleda plan po novi meri.

5 metr.

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15

3 metr.

Ta stvar se tako-le meri:

Vrt ima štiri-voglato podobo in meri po dolgosti 5 m., po širokosti pa 3 m., torej je njegova plan 15 □metr.,

kar se pa s tem razloži, da se vrt, njiva i. t. d. le po dolgosti in širokosti zmeri in plan se v štirjaški meri zvé, ako se širokost z dolgostjo pošeteje. N. pr. dolgost je 3 metre, širokost pa 2 metra = 6 □metrov.

Na večer se naj sledeče naloge rešijo.

- 1) Vatel platna velja 20 kr.; koliko meter?
- 2) Meter sukna se plača po 5 gld.; kaj velja vatel?
- 3) Koliko je 32 laktov metrov?
- 4) 15 □seženjev meri gorica in velja 620 gld.; po čem pride □meter?
- 5) Kaj velja 6 hektarov zemlje, ako 1 oral 80 gld. velja?

Dopisi.

Od Radgone, 1. febr. „Gospodar“ prinaša pogostoma tožbe, da se tu pa tam kaki, „novega duhá“ pijan učitelj v šoli prav nekrščansko obnaša, da noče moliti z otroci itd. Ako se taki in enaki neredi zares godijo, kdo je temu kriv? Rečem, da kateketi sami, in vzlásti zastopniki cerkve v okrajnih šolskih svetih! Glejte, tudi v Radgoni bil je našuntal neki hujskalec nekatere učitelje, da niso marali več ne za šolsko molitev, ne za nadgledovanje mladine v cerkvi in

pri procesijah. A zastopnik cerkve vložil je tožbo najpred pri okrajnem, potem pri deželnem šolskem svetu. Dasi je imel čakati dolgo, dočkal je le vse, kar je želel. Deželni šolski svet v Gradcu je namreč ostro zapovedal:

1. Da imajo učitelji s šolsko mladino opravljati „molitev od cerkve odločeno“, ktera je bila že pred novimi šolskimi postavami v navadi; in to imajo storiti vsak dan pred- in popoldné v začetku in ob koncu šole. —

2. Pri vseh duhovnih, po postavi predpisanih vajah imajo učitelji šolsko mladino nadgledovati; tedaj pri petkratni spovedi, pri vsaki šolski meši, pri procesiji na Telovo; tudi križev teden pri procesijah, ako je po svoji oblasti sklenil krajni šol. svet, da se jih ima šolska mladina udeleževati. —

Slovinci, čemu tedaj tožbe in javkanje? Išcite si pravice in našli jo boste! Pred vsem — hvala učiteljem, kteri zapopadejo svojo nalogo sami in se ne dajo še siliti k zvrševanju.

Sv. Lenart v slov. gor. 2. sveč. Kakor dopis v „Slov. Nar.“ št. 19 kaže, je sporočilo o našej šoli v št. 3. „Gosp.“ jako neljubo v gnezdo naših liberalcev dregnolo. Že to je zadostno opravičenje omenjenega dopisa; sicer še pa enkrat izrečemo, da je ves resničen, kakor tudi „člankar“ v „Nar.“ tega utajiti ne more. Tudi je res, da je „ktharica“ tribut rokoljubov pobirala, in to je spodtikljej. Dr. Jug menda ni „nandomestoval“ predsednika, ker je ta sam navzočen bil?! — Tako postreženim „jaslicam“ se ve da se verno, zvesto in narodno duhovništvo ni moglo bližati. S čem „člankar“ nadalje tukajšne duhovnike pika, je le navaden sad lažiliberalizma in nov dokaz nezmožnosti, resnico našega dopisa podreti. Zakaj ne opraviči navedenih nepostavnosti pri šoli, zakaj govori le o „jaslicah“?

O samojedem debelenji znabiti drugokrat spregovorimo; zdaj rečemo le, da g. kateket revnim otrokom verozakonske knjige kupuje, čeravno je to na skrbi voditeljstva šolskega. —

Da imajo le duhovniki za moralno izrejo otrok skrbeti, je celó novo tolmačenje šol. postave dne 14. maja 1869, in kaže, da so omenjeni dopis pomagali kovati slavni juristi lenarčki, ki so o svojem času tako modro ženitvansko postavo za vojake tolmačili.

Iz srca privoščimo dopisniku, če si žoléh ohladi s tem, da konečno po kateketu, tako navadnem nakovalu, krhne; laži se je dopisnik „Narodov“ itak že privadil. Iz „Narodovega“ dopisa se čuti želja: kateketa, strašilo rahločutnih liberalnih dušic, iz šole spraviti; pa vedite gospodine, da tudi takrat ne bote duhovniku upljiva do ljudstva spodkopali, če ga tudi iz šole porinete.

Kar se delovanja nekterih učiteljev tiče, je ljudstvo zadosti jasno o njem sodilo po pritožbi, ktero je e. kr. namestniku tukaj izreklo; žalibog, da se ljudstvo mora zadovoljiti s pritožbo. To

za odgovor, čeravno se za članke lenarčke nem-čursko-liberalne svojati v „Narodu“ že zdavnej nihčer več ne zmeni.

Iz Rogatca. Novi župani so v našem okraju izvoljeni. Te volitve so veselo pokazale, da nemškutarija in laži-liberalizem (verska vne-marnost) tudi Slovencem naše strani čem dalje bolj smrdi in preseda. Voljeni so sami vrli možje, skoro sami gp. Hermanovi volilci.

Rogački kmetje so se svojega večnega nem-škutarskega župana vendar enkrat znebili, in vo-lili Ig. Mikuša, domoljuba čistega kot zlato, dušo domorodnega gibanja ob sotskeji strani. Prvi svetovalec mu je Juri Hanjšek, mož kolikor ga je, ki je tudi za Hermanovo izvolitev mnogo storil in prestal.

Sv. Križ ima 10 občin, ondi voljeni so gg.: Žurman, Debelak, Šeligo, Gabršek in drugi. Na Slatini ostal je v drugi volitvi prejšnji, ki pa za domoljuba ravno ne slovi. Prvo volitev bila je skvarila neka zvita glava, ki je na pri-lepljenem povabilu *) županov podpis in „9 ur formetak“ izbrisal in „2 ur nametak“ — zapisal. Tista zvita glava bi bil menda rad v kalnem tepce lovil. K drugi volitvi pa so se privarile cele trume volilcev, da so se Stoinscheggove so-bane trle. Volil se je odbor, da še ni najslabši. Prav hvalevredno je, da Vas je bilo tako obilo slatinskih okoličanov prišlo volit, za v prihodnje je upati še, da se bote pred volitvijo še bolje do-govorili, koga voliti, in bote bolj zjedinjeni vsi za ene glasovali, svojih glasov ne toliko raztepal. Skupaj držati, vsi na eno vleči, kar se je za naj-boljše spoznalo — to se pravi organizacija, ta izda in zmaga! Da imajo talenta in volje, v dosego svoje pravične reči trdno kot skala skupaj stati, pokazali so Križevljani tudi kmalo po tem. 9. jan. bila je volitev nov. krajnega šolsk. od-bora. Slatinčani, kateri bolj na nemške in dunajske drage šege vlečejo, bili so si prav dobro namislili, in si tudi ne malo prizadevali, voliti lepo sami sebe v odbor; vsem ostalim deveterim kmečkim občinam v fari bi pa menda smela ostati milost, se jim odkrivati in pa pravica, — debelo pla-čevati. Pa glejte, pogumni oče Žurman pripelje okolo 60 županov in odbornikov okoličnih srenj, in tako so velikansko zmagali proti osup-njeni menjšini Slatinski. Taka je prava in možata! Glej oblast imaš v svoji roci in moč, narod slo-venski, ker te je veliko veliko več, kot tvojih na-sprotnikov. Samo le priti je treba volit, pa pred lepo se pomeniti in zjediniti! Pri tej neko-liko burni volitvi razložil je tudi g. Žurman Sla-tinskim gospodom dovolj jasno in živo, da so stalni prebivalci slatinski — kmetovalci, da-čeplačevalci in domači rojaki slovenski, ne pa od-visni in premakljivi uradniki in tuji prišleci, ki so

od denes do jutre; ki krvavih potreb ubozega ljudstva malo poznajo, še menj se za nje brigajo, povsodi pa zvonec nositi čejo! —

Ako se ta volitev, kakor se skuša, ovrže, veste možaki dobro, kaj vam je storiti! Petera bila bi sramota za Vas, ako bi se po nemarnosti, ali mehkužni plahoti vreči dali pri novi volitvi. Kdo pa Vam je kos, ako vsi zopet pridete in soglas-no volite! Tako delajo bratje Čehi in tako ho-čemo tudi mi, dokler naš nihčer več begal ne bo!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Iz drž. zbora. Zbornica je sklenila, da se postava o vravnavi zemljiš-nega davka, s katero ni nobena dežela zado-voľna, izroči odboru 18 udov, da jo predela. — Istrijskega poslanca pl. Polesini-ja, nasprotnega kandidata preč škofa Dobrile, ni zbornica potrdila, in stvar je šla v odbor nazaj. — V odbor za „cerkvene“ postave so voljeni po večini „mladi“ in liberalci kakor sta štajerska poslanca: Carneri in dr. Heilsberg in pa protestantovski superinten-dent Haase. Zmed mladoslavencev zadela je dvom-ljiva čast dra. Razlaga; od desne sredine so pa volili, ker so že morali, grofa Hohenwarta in dra. Pražaka. Za prvosednika si je potem od-bor izvolil viteza Hopfen, bankinega ravnatelja in gospodarskega svetovalca pri več bankah. Ti gospodje bodo toraj skleпали, kakošne pravice da naj ima kat. cerkev v Avstriji! — Postava zastran akcijskih društev se je izročila odboru 18 udov, ki bo imel dosti opraviti, ker potava le nek-tere napake odpravlja, sicer je pa premehka. — Na vprašanje, zakaj da se stvar z državnimi založnicami (t. j. odkazanje 80 milijonov v podporo borzi in trgovini) tako zateguje, je odgovoril fin. minister, da skoro podpore več treba ni, ker je državni up brž sape dobil, ko je samo postava sklenjena bila; da je pa vlada vendar 13 založ-nic že dovolila! — Zastran kolk a (štempeljna) pri novinah in koledarjih, ki bi se počenshi od l. 1875 odpravil, je to sklenil odbor z večino glasov proti ministru Depretis-u.

Koroško. Dne 8. febr. bo imelo kat. po-litično društvo v Celovcu občni zbor, ki ima skle-noti prenarredbe pravil v tem smislu, da bo smelo društvo po vsej deželi osnovati shode, kar je res silno potrebno. — V zboru kat. pol. društva v Wolfsbergu mtil je komisar govornika, ki je pojasnoval „verske“ postave, češ, da to ne sme biti, ker so te postave s cesarskim dovoljenjem državnemu zboru se predložile. Ta gospod menda nima pojma o tem, da je med predlaganjem kake postave in med njenim potrjenjem silno velik razloček! — Celovec dobi državno blagajnico. Veselite se!

Ogersko. Zarad iztočne železnice, ki se je na vrat na nos napravila in blizo 2 milijona

*) nemškem seveda — za slovenske kmete! — Sramota! Pis.